

Класификация на информацията:
Ниво 0 [TLP- WHITE]

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПЛАН за 2023 - 2024 г.

**за изпълнение на Националната стратегия за активен живот
на възрастните хора в България (2019 - 2030 г.)**

Приоритети Мерки	Отговорна административна структура/ институция / организация/ звено	Индикатори и данни за ресурси а) финансови инвестиции б) материални разходи в) административни разходи	Индикатори и данни за продукти/услуги а) предоставени услуги б) създадени продукти в) друго	Индикатори и данни за резултат а) Подобряване на достъпа до продуктите и услугите б) Повишаване/ оптимизиране на обхвата на бенефициентите	Индикатори и данни за въздействие а) национално ниво, по райони и региони на страната б) в обособени квартали в) отделни случаи	Срок на изпълнение	
						2023 г.	2024 г.
I. Приоритет I - Насърчаване на активния живот на възрастните хора в сферата на заетостта.							
1.1. Насърчаване на възможностите за участие на възрастните хора на пазара на труда							
1.1.1. Изпълнение на Националната програма „Помощ за пенсиониране”	МТСП, АЗ	1. В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет за 2023 г ¹ . 2. В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет за 2024 г.	Осигуряване на субсидирана заетост на безработни лица над 58 год. за срок не по-малко от 3 и не повече от 24 месеца	1. Заетост на безработни лица от целевата група (бр.) за 2023 г. 2. Заетост на безработни лица от целевата група (бр.) за 2024 г.	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.1.2. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в Националната програма за	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет	Осигуряване на заетост на безработни лица с трайни увреждания и на лица, преминали успешно курс на	Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.

¹ Съгласно разпоредбите на ЗНЗ и Правилника за прилагането му, финансирането на Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) се осигурява за всяка календарна година в рамките на определените със Закона за държавния бюджет за съответната година средства за реализиране на активната политика. НПДЗ за съответната година се приема от Министерския съвет до един месец от обнародването в „Държавен вестник“ на Постановлението на Министерския съвет за изпълнението на държавния бюджет за съответната година.

заетост и обучение на хора с трайни увреждания			лечение за зависимост към наркотични вещества				
1.1.3. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в Програмата за обучение и заетост на продължително безработни лица	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет.	Осигуряване на субсидирана заетост на пълно или непълно работно време за срок до 12 месеца	Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.1.4. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в регионалните програми за заетост	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на регионалните програми за заетост със средства от държавния бюджет	Осигуряване на заетост на безработни лица за период от 3 до 6 месеца.	Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.1.5. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в проекти на външни организации (КНСБ, КТ "Подкрепа", АИКБ, БТПП, БСК, ССИ и КРИБ). - в обучение	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на проектите със средства от държавния бюджет	Заетост, обучение	Осигуряване на обучение и заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст.	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.1.6. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.50 от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) - Насърчаване на работодатели – микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет	Субсидиране на първите 5 разкрити работни места в микропредприятия, на които се наемат безработни лица, за период до 9 месеца	Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.

<p>1.1.7. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.51, ал.1 от ЗНЗ - Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца или безработно лице до 24-годишна възраст, или безработно лице с основно и по-ниско образование, или безработно лице на възраст над 50 години чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки</p>	<p>МТСП, АЗ</p>	<p>В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет</p>	<p>Осигуряване на средства в размер на 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране за: трудово възнаграждение, допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство и осигурителни вноски за сметка на работодателя, за период не по-малко от 3 и не повече от 12 месеца</p>	<p>Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>
<p>1.1.8. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.51, ал. 2 от ЗНЗ – Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с трайни увреждания чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки</p>	<p>МТСП, АЗ</p>	<p>В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет.</p>	<p>Осигуряване на средства в размер на 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране за: трудово възнаграждение, допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство и осигурителни вноски за сметка на работодателя, за период не по-малко от 3 и не повече от 12 месеца.</p>	<p>Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>
<p>1.1.9. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.52 от ЗНЗ - Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с трайни</p>	<p>МТСП, АЗ</p>	<p>В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет</p>	<p>Финансиране на част от разходите за труд за период до 6 месеца.</p>	<p>Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>

увреждания на пълно или непълно работно време чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки							
1.1.10. Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработни лица над 55-годишна възраст - чл.55а от ЗНЗ	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет	Финансиране на част от разходите за труд за период до 6 месеца	Осигуряване на заетост на безработни лица над 55-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.1.11. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.55в от ЗНЗ - Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет	Субсидиране на заетостта за период до 6 месеца	Заетост на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.1.12. Предоставяне на посреднически услуги по заетостта на първичния пазар на труда на безработни лица над 50-годишна възраст	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането със средства от държавния бюджет	Предоставяне на посреднически услуги по информиране и наемане на работа на първичния пазар на труда	Започнали работа на първичен пазар безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.1.13. Операция „Започвам работа“ - Компонент 3 „Заетост“ по П РЧР 2021-2027 г.	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027г. 224 млн. лв.	Заетост	14 400 безработни и неактивни лица, в т.ч. и лица над 50-годишна възраст, от които 10 080 при напускане на операцията имат работа, вкл. като самостоятелно заети.	Национално ниво	2023 г.	2026 г.
1.1.14. Проект „Родители в заетост“ по П РЧР 2021-2027 г.	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027г. 24 млн. лв.	Заетост	1 850 участници, в т.ч. и лица над 50-годишна възраст, от които 130 при напускане на операцията имат работа, вкл. като	Национално ниво	2023 г.	2026 г.

				самостоятелно заети лица и 1 240 лица, чието положение на пазара на труда в рамките на шест месеца след напускане на операцията е подобро			
1.1.15. Проект „Дестинация: България“ по П РЧР 2021-2027 г.	A3	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027г. 15 млн. лв.	Заетост	830 участници, в т.ч. и лица над 50-годишна възраст, получили подкрепа за интегриране на пазара на труда в България, от които 705 участници в заетост в България за период от 6 м	Национално ниво	2023 г.	2027 г.
1.1.16. Реализиране на програми и мерки за създаване на работни места с осигуряване на заетост за възрастните хора с увреждания на пазара на труда - Финансиране на проекти на работодатели/органи по назначаване за осигуряване на заетост в обичайна работна среда на хора с трайни увреждания, вкл. на хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст – Национална програма за заетост на хората с увреждания - Финансиране на проекти на хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст, за започване и развитие на самостоятелна стопанска дейност	МТСП, АХУ	В рамките на бюджета на АХУ	- Подкрепени работни места за хора с трайни увреждания над 50 годишна възраст в обичайна работна среда чрез финансиране на проекти на работодатели/органи по назначаване - Финансиране на проекти на хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст, стартирали самостоятелна стопанска дейност	- Брой хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст с осигурен достъп, приспособяване и оборудване на работното място, квалификация и обучение Планирани : 15 бр. - Брой хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст, на които са създадени условия за развитие на собствен бизнес. Планирани: 10 бр.	Национално ниво	2023 г.	2024 г.

<p>- Финансиране на проекти със социална насоченост на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за подобряване на условията на труд в тях за работещи хора с трайни увреждания, вкл. хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст</p> <p>- Финансиране на проекти със стопанска насоченост на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за технологично обновяване на производствения процес и осигуряване на заетост в специализирана работна среда на работещи хора с трайни увреждания, вкл. хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст</p>			<p>- Финансирани проекти на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд.</p> <p>- Финансирани проекти на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за разкриване на работни места за хора с трайни увреждания в специализирана работна среда чрез технологично обновяване</p>	<p>- Брой хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст, на които са подобрили условията на труд. Планирани: 130 бр.</p> <p>- Брой хора с трайни увреждания над 50-годишна възраст с осигурена заетост в специализирана работна среда. Планирани: 12 бр.</p>			
<p>1.1.17. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в насърчителните мерки по Закона за насърчаване на заетостта</p>	<p>МТСП, АЗ</p>	<p>В рамките на финансирането на насърчителните мерки със средства от държавния бюджет</p>	<p>Субсидиране на заетостта на безработни лица</p>	<p>Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>
<p>1.1.18. Насърчаване на заетостта сред възрастните хора със специфични знания и опит в областта на пристанищната инфраструктура</p>	<p>МТС/ДП „Пристанищ на инфраструктура“</p>	<p>Финансови средства за работни заплати от бюджета на ДП „Пристанищна инфраструктура“</p>	<p>Заетост, обучение (предаване на знания и умения).</p> <p>Осигурена заетост сред възрастните хора със специфични знания и опит в</p>	<p>Брой на заетите възрастни хора със специфични знания и опит в областта на пристанищната инфраструктура</p>	<p>Ползване на специфичните знания и опит на възрастните хора. Брой млади специалисти, приели знанията –</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>

			областта на пристанищната инфраструктура Осигурена приемственост на знанията в организацията от млади специалисти		приемственост на знанията в организацията.		
1.1.19. Използване и предаване на професионалния опит на по-възрастните служители като обучители в Център за професионално обучение към „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	МТС/„БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД – Център за професионално обучение	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Използване и предаване на професионален опит	Сключени граждански договори с обучители (бр.)	В териториалните структури на дружеството	2023 г.	2024 г.
1.1.20. Осигуряване на заетост на лица в пенсионна възраст	МТС/„БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Участие на пазара на труда	Работещи лица в пенсионна възраст (бр.)	В териториалните структури на дружеството	2023 г.	2024 г.
1.1.21. Наемане на работа на възрастни хора, пенсионирани от системата на Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (ДП НКЖИ), с цел използване на техните знания, умения, потенциал и предаването им на млади служители	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Наемане на работа на възрастни хора, пенсионирани от системата на ДП НКЖИ	Брой наети през годината	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.1.22. Управление на процеса по използване и предаване на професионалния опит на по-възрастните служители, чрез програми за менторство и приемственост	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Предаване на професионалния опит от по-възрастните служители	Брой сключени договори за менторство	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.

1.1.23. Сключване на договори за услуги с пенсионирани служители от ДП НКЖИ	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Сключване на договори за предоставяне услуги, свързани с дейността на компанията	Брой сключени договори за услуги	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.1.24. Наемане на работа на възрастни хора, пенсионирани от системата на ИА „Автомобилна администрация“ (ИААА), с цел използване на техните умения, потенциал и знания	МТС/Регионална дирекция „Автомобилна администрация“ – София	Финансиране, в рамките на държавния бюджет	Наемане на работа на пенсионери	Бивши служители над 55 години	В структурите на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.1.25. Предоставяне на съвети и консултации, които да подпомагат възрастни лица да стартират земеделска дейност и/или да развият земеделските стопанства	Министерство на земеделието и храните - Национална служба за съвети в земеделието (МЗХ – НССЗ)	Ежегодно - 30 000 лв. по бюджет на НССЗ и 50 000 лв. по мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.	Предоставени консултации – брой. <i>Индикативно: 2000 бр. /на година</i>	Насърчаване на заетост/Консултирани лица над 55 г. – брой <i>Индикативно: 1000 бр. /на година</i>	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.2. Осигуряване на възможности за професионално обучение							
1.2.1. Включване на безработни и заети лица над 50-годишна възраст в професионално обучение и обучение за придобиване на ключови компетентности	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на обучението със средства от държавния бюджет	Обучение за повишаване на пригодността за заетост на безработни и заети лица	Включени в обучение безработни и заети лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.2.2. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в обучение, провеждано от ДП „Българо-германски	ДП БГЦПО	В рамките на финансирането на Двугодишните планове за обучение със средства от държавния бюджет	Обучения за повишаване на пригодността за заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение на	Обучение на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.

център за професионално обучение“, в изпълнение на Двугодишните планове			пазара на труда с цел успешна професионална реализация				
1.2.3. Включване на лица над 50-годишна възраст в обучение на възрастни по чл.63 от ЗНЗ, в т.ч.: - безработни лица; - заети лица	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на обучението със средства от държавния бюджет	Обучение за придобиване на професионална квалификация по заявка на работодателя при условията и по реда на чл.63 от ППЗНЗ; обучение на заети лица за придобиване на ключови компетентности	Обучение на безработни и заети лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.2.4. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в организирано от АЗ обучение на възрастни чрез насочване в Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (ЦРЧРРИ)	ЦРЧРРИ, АЗ	В рамките на финансирането на обучението със средства от държавния бюджет	Провеждане на професионално обучение и обучение за придобиване на ключови компетентности	Обучение на безработни лица, в т.ч. над 50-годишна възраст (бр.)	Регионално ниво	2023 г.	2024 г.
1.2.5. Включване на безработни и неактивни лица, вкл. над 50-годишна възраст в обучения по операция „Започвам работа“ Компонент 2 „Обучение“ по П РЧР 2021-2027 г.	АЗ	В рамките на финансирането на проекта - със средства от ЕСФ +/- П РЧР 2021-2027г. 42 млн. лв.	Обучение	Подкрепени 14 000 безработни и неактивни лица, в т.ч. и лица над 50-годишна възраст, от които 11 200 при напускане на операцията са придобили квалификация	Национално ниво	2023 г.	2026 г.
1.2.6. Включване на заети лица, вкл. самостоятелно заети, вкл. над 50-годишна възраст в обучения по операция „Квалификация, умения и кариерно развитие на заети лица“ по П РЧР 2021-2027 г.	АЗ	В рамките на финансирането на проекта - със средства от ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. Компонент 1 – 50 млн. лева Компонент 2 – 5 млн. лева Общо 55 млн. лева	Обучение	13 900 заети лица, вкл. самостоятелно заети, в т.ч. и лица над 50-годишна възраст, от които 8 757 при напускане на операцията получават квалификация и 11 120 при напускане на операцията са придобили дигитални умения (по Компонент 1)	Национално ниво	2023 г.	2025 г.

1.2.7. Включване на безработни и неактивни лица, вкл. над 50-годишна възраст в обученията по операцията „Дигитални умения“ по П РЧР 2021-2027 г.	АЗ	В рамките на финансирането на проекта - със средства от ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 40 млн. лв.	Обучение	80 000 безработни и неактивни лица, в т.ч. и лица над 50-годишна възраст, от които 67 200 при напускане на операцията са придобили дигитални умения	Национално ниво	2023 г.	2026 г.
1.2.8. Проект „SKILLS2CAPABILITIES“ От умения към способности и възможности за реализация 2023 – 2025 г.	ИФС - БАН	Финансирането на проекта е по програмата Хоризонт Европа - програма на ЕС за научни изследвания и иновации 2021-2027 г., съгласно договор № 101094758. Общият бюджет на проекта за 2023 г. е на стойност 223 085 лв.	Публикуване на статии в списания и сборници; Изнасяне на доклади на национални и международни конференции.	1. Преосмисляне на моделите за предлагане на умения (Подобряване на политиките за ефективност на уменията и образование през целия живот и повишаване на адаптивността, гъвкавостта и устойчивостта на системата за професионално образование и обучение и образованието за възрастни); 2. Очертаване на нововъзникващи модели на търсене на умения и свързаните с това несъответствия; 3. Извеждане на институционалните отговори (спрямо появяващите се модели на търсене на умения и свързаните с тях несъответствия); 4. Резултати в помощ на политиките и практиката: Разбиране на пътищата за развитие и подобряване на системите за подкрепа на	Въздействието е на национално, регионално и европейско ниво.	1) 2023 2) 2023 3) 2023 4) 2023	1) 2024 2) 2024 3) 2024 4) 2024

				професионалното образование и обучение.			
1.2.9. Насърчаване ученето през целия живот чрез активни дейности по професионално обучение – ежегодни обучения за повишаване на професионалната квалификация и придобиване на нова квалификация, за развиване на умения за работа с новите технологии, чрез осигуряване на равен достъп до възможностите за професионално обучение	МТС „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Включване в обучение на лица над 55 годишна възраст в курсове за повишаване на професионалната квалификация, придобиване на нова професионална квалификация и/или правоспособност	Служители над 55 годишна възраст, преминали обучение за повишаване на квалификацията или преквалификация в Център за професионално обучение при „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД (бр.)	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.2.10. Насърчаване ученето през целия живот и активни дейности по професионално обучение – ежегодни обучения за повишаване на професионалната квалификация и придобиване на нова квалификация, за развиване на умения за работа с новите технологии	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Осигуряване на професионално обучение	Брой служители, преминали обучение	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.2.11 Специализирано обучение на инспекторския състав относно повишаване ефективността на контролната дейност за постигане на визия,	МТС/Регионална дирекция „Автомобилна администрация“ – Русе	В рамките на финансирането на проекта – Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г. и със средства от Европейския социален	Провеждане на професионални обучения, обучение за придобиване на ключови компетентности Обучения за повишаване на професионалната квалификация и придобиване на нова	Обучение на заети лица над 55 годишна възраст.	- национално ниво - регионално ниво - районно ниво	2023 г.	2024 г.

произтичаща от добрите европейски практики		фонд и държавния бюджет					
1.2.12. Повишаване на нивото на квалификацията на работещите възрастни хора	МТС/Регионална дирекция „Автомобилна администрация“ – София	В рамките на финансиране от държавния бюджет	Насърчаване на равенство между младо и старо поколение служители, недопускане на дискриминация и достъпност	Обучение на заети участници над 55 годишна възраст	В структурите на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.2.13. Включване на възрастни лица (над 55 г.) в курсове и семинари за повишаване на квалификацията и придобиване на професии	МЗХ - НССЗ (Център за професионално обучение към НССЗ)	Ежегодно - 30 000 лв. по бюджет на НССЗ и 50 000 лв. по мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.	Проведени курсове и семинари за обучения – брой. <i>Индикативно: 100 бр. /на година</i>	Насърчаване придобиване на знания и нови професии Лица над 55 г. преминали курсове и семинари за обучения – брой. <i>Индикативно: 200 бр. /на година</i>	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
1.3. Подобряване на условията на труд							
1.3.1. Провеждане на периодични медицински прегледи и периодични психологически прегледи	МТС/„Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Проследяване на здравословното състояние на персонала	Персонал, преминал прегледи (бр.)	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.3.2. Изпълнение на програма за подобряване на условията на труд	МТС/„БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Намаляване на риска за здравето и безопасността при работа	Подобрени работни места (бр.)	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.

1.3.3. Извършване на вътрешни проверки за спазване на здравословните и безопасни условия на труд	МТС /„БДЖ-Пътнически превози” ЕООД	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Спазване на законодателството в областта на ЗБУТ	Извършени проверки (бр.)	В структурите на предприятието на територията на цялата страна.	2023 г.	2024 г.
1.3.4. Разработване на годишен План-график с мероприятия за изпълнение изискванията на нормативната уредба по ЗБУТ.	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Осигуряване на обучения по нормативната уредба по ЗБУТ.	Брой извършени проверки Брой обучен персонал	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.3.5. Разработване на Програма с мерки и мероприятия, свързани с подобряване условията на труд	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Подобряване условията на труд	Брой работни места с подобдени условия на труд	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.3.6. Провеждане на периодични медицински прегледи и периодични психологически прегледи	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Наблюдаване здравния статус, чрез периодични медицински прегледи и психологически прегледи	Брой персонал, преминал прегледи.	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.3.7. Разработване на Програма с мерки и мероприятия, свързани с подобряване условията на труд	МТС/Регионална дирекция „Автомобилна администрация“ – Русе	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Провеждане на периодични медицински прегледи и лабораторни изследвания	Брой работни места с подобдени условия на труд	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.3.8. Провеждане на периодични цялостни медицински прегледи	МТС/Регионална дирекция „Автомобилна администрация“ – София	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Разработване на програма с мероприятия и обучения, свързани с подобряване на условията на труд	Персонал, преминал прегледи (бр.)	В структурите на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
1.4. Предоставяне на специализирани услуги за възрастни работници							
1.5. Адаптиране на социално-осигурителната и пенсионна система към застаряване на населението							

<p>1.5.1. От 01.01.2023 г. изискуемата възраст за придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО нараства с 2 месеца за жените и с 1 месец за мъжете, а необходимият осигурителен стаж се увеличава с 2 месеца и за двата пола. Възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за всички останали категории лица (работещи в условията на първа и втора категория труд, учители, работещи в специалните ведомства и др.) се увеличава с два месеца, с изключение на изискуемата възраст по чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО, която за жените се повишава с четири месеца. Възрастта за придобиване право на пенсия при 15 години действителен осигурителен стаж се увеличава с 2 месеца от началото на 2023 г. (чл.68, ал.3 на КСО).</p>	<p>НОИ</p>	<p>В рамките на планираните в проекта на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2023 г. разходи за пенсии.</p>	<p>Пенсии за осигурителен стаж и възраст</p>	<p>Средномесечен брой пенсионери през 2023 г.– 2 026,3 хил.</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023 г.</p>	
<p>1.5.2. Мерки през 2023 г. насочени към увеличаване размера на пенсиите и нарастването на дохода от пенсия: - От 01.07.2023 г. до 31.12.2023 г. минималният размер на пенсията за</p>	<p>НОИ</p>	<p>В рамките на планираните в проекта на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2023 г. разходи за пенсии</p>	<p>Мерките ще доведат до нарастване на средния изплатен размер пенсия на един пенсионер.</p>	<p>Среден размер на пенсията на един пенсионер през 2023 г. – 788,10 лв.</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023 г.</p>	

<p>осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО се увеличава от 467 лв. на 523,04 лв. (увеличение с 12 на сто по чл. 100 от КСО). - От 01.07.2023 г. до 31.12.2023 г. размерът на социалната пенсия за старост се увеличава от 247 лв. на 276,64 лв. (увеличение с 12 на сто по чл. 100 от КСО). - От 01.07.2023 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември 2022 г., се осъвременяват с прогнозен процент от 12 на сто (процент, определен по чл. 100 от КСО).</p>							
<p>1.5.3. Изплащане на еднократна допълнителна сума (т.нар. „великденска добавка“) в размер на 70 лв. към пенсиите за м. април 2023 г. на възрастните хора с пенсии до линията на бедност за 2023 г. (504 лв.).</p>	НОИ	С Решение на Министерски съвет от м. април 2023 г. е предоставен допълнителен трансфер от 72,0 млн. лв. по бюджета на ДОО за еднократно изплащане на допълнителна сума към пенсиите на пенсионерите.	Социално-икономическа мярка за подкрепа на пенсионерите за с пенсии до линията на бедност	Средномесечен брой пенсионери с изплатена ЕДС към пенсията през м. април 2023 г.	Национално ниво	2023 г.	
<p>1.5.4. От 01.01.2024 г. изискуемата възраст за придобиване право на пенсия по чл.68, ал.1 и 2 от КСО ще нарастне с 2 месеца за жените и с 1 месец за мъжете, а необходимият осигурителен стаж ще се</p>	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2024 г. разходи за пенсии	Пенсии за осигурителен стаж и възраст	Средномесечен брой пенсионери през 2024 г.	Национално ниво		2024 г.

<p>увеличи с 2 месеца и за двата пола. Възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за всички останали категории лица (работещи в условията на първа и втора категория труд, учители, работещи в специалните ведомства и др.) ще се увеличи с два месеца, с изключение на изискуемата възраст по чл.69б, ал.1 и 2 от КСО, която се за жените ще се повиши с четири месеца.</p>							
<p>1.5.5. Мерки през 2023 г. насочени към увеличаване на пенсиите и нарастването на дохода от пенсия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Процент на осъвременяване на пенсиите, отпуснати до 31 декември 2023 г., съгласно чл. 100 на КСО от 01.07.2024 г. с прогнозен процент от 9,6 на сто². - От 1 юли 2024 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО ще се увеличи до 573,25 лв. 	<p>НОИ</p>	<p>В рамките на одобрената от Министерския съвет средносрочна бюджетна прогноза за периода 2023 – 2025 г.</p>	<p>Мерките ще доведат до нарастване на средния изплатен размер пенсия на един пенсионер</p>	<p>Среден размер на пенсията на един пенсионер за 2024 г.</p>	<p>Национално ниво</p>		<p>2024 г.</p>

² Процентът е изчислен въз основа на заложените в средносрочната бюджетна прогноза за периода 2023 – 2025 г., ръст на средния осигурителен доход и ниво на средногодишния хармонизиран индекс на потребителските цени.

<p>нарастване с прогнозния процент на осъвременяване на пенсиите от 9,6 на сто);</p> <p>- От 1 юли 2024 г. социалната пенсия за старост ще нарасне до 303,20 лв. (нарастване с прогнозния процент на осъвременяване на пенсиите от 9,6 на сто).</p>							
1.6. Предоставяне на гъвкави услуги на пазара на труда, насърчаващи съвместяването на работа и грижи							
II. Приоритет II - Насърчаване на активния живот на възрастните хора в сферата на участието в обществото							
2.1. Насърчаване на социалното приобщаване чрез включване в различни форми на социален и културен живот							
<p>2.1.1. Подкрепа на проекти, които осигуряват равен достъп на всички хора до културното наследство</p> <p>Провеждане на конкурсни сесии и оказване на целева финансова подкрепа на културното наследство по Бюджетна програма „Опазване и представяне на движимото културно наследство и визуалните изкуства“ на Министерство на културата.</p>	Министерство на културата	Бюджет на МК Прогнозна стойност на общия финансов ресурс за двете години – 3 800 000 лв.	Брой финансирани проекти	Разширяване на достъпа до културното наследство.	Национално ниво	декември 2023 г.	декември 2024 г.
<p>2.1.2. Приобщаване на възрастните хора към културен живот като зрители на различни</p>	Министерство на културата	Бюджет на МК Прогнозна стойност на общия финансов ресурс	Брой финансирани проекти Брой създадени спектакли и концерти	Подобряване на достъпа до високохудожествени произведения;	Национално ниво	декември 2023 г.	декември 2024 г.

<p>видове сценични продукти в областта на театралното, музикалното и танцовото изкуство. Провеждане на сесии за подкрепа на сценичните изкуства по програма на Министерство на културата.</p>		<p>за двете години – 4 600 000 лв.</p>		<p>Повишаване на обхвата на бенефициентите.</p>			
<p>2.1.3. Приобщаване на възрастните хора към културен живот чрез финансова подкрепа на творчески проекти по програми в областта на книгоиздаването, литературата, обществените библиотеки и читалищата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - конкурсни сесии по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ за обогатяване фондовете на обществените библиотеки и читалищата; - конкурсни сесии по програма „Помощ за книгата“ за финансово подпомагане издаването на нови книги – художествена литература и научни изследвания в областта на културното наследство и съвременните изкуства; 	<p>Министерство на културата</p>	<p>Бюджет на МК За подобряване условията в обществените библиотеки - прогнозна стойност на общ финансов ресурс за двете години - 4 000 000 лв. За издаване на нови книги в следните направления: българска и преводна художествена литература; българска и преводна хуманитаристика; литература за деца и юноши; културно наследство и съвременна култура - прогнозна стойност на общ финансов ресурс за двете години – 400 000 лв. За създаване на нови произведения във всички литературни жанрове - прогнозна стойност на общ</p>	<p>Брой финансирани проекти</p>	<p>Разширяване на достъпа до предлаганите програми; Оптимизиране обхвата на бенефициентите.</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>декември 2023 г.</p>	<p>декември 2024 г.</p>

<p>- конкурсни сесии по програма за подпомагане на творчески проекти в областта на литературата с цел финансова подкрепа на автори (белетристи, поети, публицисти, литературни критици и историци, драматурзи) за създаване на нови произведения във всички литературни жанрове на конкурсен принцип.</p>		<p>финансов ресурс за двете години - 800 000 лв.</p>					
<p>2.1.4. Приобщаване на възрастните хора към културен живот чрез програми за финансово подпомагане в областта на културата: „Любителско изкуство“ и „Социално ангажирани изкуства“. Оказване на подкрепа с публични средства на проекти на стойност до 20 000 лв. на проект, като една от целевите групи по програмите са именно възрастните хора.</p>	<p>Национален фонд „Култура“</p>	<p>Бюджет на НФК Информация за Индикативната програма на НФК за 2023 г. е публикувана на 31 март 2023 г. на интернет страницата на Фонда (https://ncf.bg/web/files/documents/184/file/%D0%98%D0%9D%D0%94%D0%98%D0%9A%D0%90%D0%A2%D0%98%D0%92%D0%9D%D0%90%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%9C%D0%90%20-%202023%20%D0%93.pdf), но включените регулярни програми нямат цифрово, а процентно изражение, поради липсата на гласуван от Народното събрание на Република България Закон за държавния бюджет за</p>	<p>Брой финансирани проекти</p>	<p>Повишаване на достъпа до култура на възрастните хора чрез включване в различни форми на любителско изкуство и чрез социално ангажирано изкуство. Повишаване обхвата на бенефициентите чрез реализация на творчески проекти, тематично обвързани със социални проблеми, под формата на национални кампании и приоритетна подкрепа на децентрализацията при работата с конкретната целева група.</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>декември 2023 г.</p>	<p>декември 2024 г.</p>

		2023 г. към датата на подадената за отчета информация. В Индикативната програма за 2023 г. е посочено, че: „Предполагаемият разполагам ресурс за програмите от индикативния цикъл на Националния фонд „Култура“ би бил в размер на приблизително 9 млн. лв.“					
2.1.5. Включване на бежанци на възраст 55+ в подготовка и отбелязване на традиционни български празници, съвместно с бежанските общности в България.	БЧК	Бюджет на БЧК по проекти	Проведени събития	Брой бежанци на възраст 55+, взели участие в организацията и провеждането на събитията	София, Хасково	2023 г.	2024 г.
2.1.6. Организиране на състезание за лица над 60 години по първа помощ, бедствена готовност, психо-социална подкрепа и права на възрастните хора	БЧК	Бюджет на БЧК	Обучителни модули и проведени обучения на доброволците за състезанието.	Брой лица и брой отбори, участвали в състезанието	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
2.2. Насърчаване на участието в обществения живот							
2.2.1. Финансиране на проекти на неправителствени организации на и за хората с увреждания за рехабилитация и интеграция за преодоляване на социалната изолация на	МТСП, АХУ	В рамките на бюджета на АХУ	Преодоляване на социалната изолация на хората с увреждания над 50-годишна възраст, чрез участие в различни мероприятия и подобряване на тяхното състояние, чрез извършена рехабилитация	Брой хора с увреждания над 50-годишна възраст, на които е извършена рехабилитация и терапия и са участвали в мероприятия за преодоляване на социалната им изолация	Национално ниво	2023 г.	2024 г.

хората с увреждания, вкл. хората с увреждания над 50-годишна възраст и тяхната интеграция в обществото				Планирани: 1 000 бр.			
2.2.2. Финансиране на проекти за изграждане на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания, вкл. хора с увреждания над 50-годишна възраст, на културни, исторически, спортни обекти	МТСП, АХУ	В рамките на бюджета на АХУ	Адаптирани културни, исторически, спортни обекти за хората с увреждания, вкл. за хора с увреждания над 50 годишна възраст	Брой културни, исторически, спортни обекти, адаптирани за хората с увреждания Планирани: 10 бр.	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
2.3. Насърчаване на доброволчеството							
2.3.1. Включване на възрастни доброволци в различни подходящи инициативи и проекти на БЧК	БЧК	Бюджет на БЧК	Брой инициативи /проекти, реализирани с участието на възрастни доброволци	Брой възрастни доброволци включени в различни инициативи/проекти	Национално ниво	2023 г.	2024 г.
2.4. Насърчаване на ученето през целия живот							
2.4.1. Формиране, изпълнение, анализиране и оценяване на политиката за учене през целия живот (УЦЖ)	МОН и институциите и организациите представени в състава на Националната координационна група за УЦЖ (НКГУЦЖ)	Бюджет на МОН и в рамките на финансовите средства на институциите и организациите в РБ, отговорни за изпълнението на Програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм+“	Усъвършенстване на инструментите и механизмите за учене през целия живот; Популяризиране на ползите от УЦЖ; Провеждане на ежегодните Дни на ученето през целия живот; Актуализиране на координационните механизми за УЦЖ на национално, областно и местно равнище.	Формиране, изпълнение и отчитане на координираната държавна политика за учене през целия живот; Подобен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за УЦЖ чрез публикуването им на интернет страниците на МОН и на националния координатор за учене на възрастни; Измерване на изменението на обхвата на бенефициентите в съответствие с индикаторите за въздействие, вкл. чрез	Национално ниво (чрез Националната информационна система за учене на възрастни - НИСУВ) Повишаване на участието на населението (25-64г.) в образование и обучение (4 седмици преди изследването)-LFS от 1.8% през 2022г. на 7 % до 2030 г.	м.декември 2023 г.	м.декември 2024 г.

				визуалния инструментариум на Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) Създаване на условия за функциониране на координационните механизми за УЦЖ за изпълнение на целите и групите мерки/ дейности в приоритетна област 8 от Стратегическата рамка за образование, обучение и учене в РБ за периода 2021-2030 г.	Повишаване на участието на населението на възраст 25-64 години във формално и неформално обучение (12 месеца преди изследването) AES от 24,6 % през 2016г. на 33 % до 2030 г.		
2.4.2. Изпълнение на Новата европейска програма за учене на възрастни (НЕПУВ) за периода 2021-2030	МОН и институциите и организациите представени в състава на Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ (КС на НПОУВ) и в съставите на областните координационни групи за УЦЖ	Програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм +“; Бюджет на МОН	-Координиране и осигуряване на взаимодействие на Национална платформа „Обединени за ученето на възрастни“; -Организиране и координиране на дейността на Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ и провеждане на регулярни работни срещи през разглеждания период; - Ежегодно актуализиране на Националната информационна система за учене на възрастни; -Осигурена функционалност на интернет страницата на Националния координатор за учене на възрастни	Осъществено взаимодействие на заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни в рамките на КС на НПОУВ и НМУВ; Актуализиране на базата данни в НИСУВ; Оценяване на въздействието на публичните политики в сектора за учене на възрастни; Подобен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за учене на възрастни чрез публикуването им на интернет страниците на МОН https://www.mon.bg/ и на националния координатор за учене на възрастни http://lll.mon.bg/	Национално ниво (чрез Националната информационна система за учене на възрастни - НИСУВ) Повишаване на участието на населението (25-64г.) в образование и обучение (4 седмици преди изследването)-LFS от 1.8% през 2022г. на 7 % до 2030 г. Повишаване на участието на населението на	м. декември 2023 г.	м. декември 2024 г.

						възраст 25-64 години във формално и неформално обучение (12 месеца преди изследването) AES от 24,6 % през 2016г. на 33 % до 2030г.		
2.4.3. Национална подкрепа за функциониране на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE), вкл. с фокус върху Европейската година на уменията -2023г. и за професионализация на персонала	МОН – Национално звено за подкрепа (НЗП) на EPALЕ и институциите, организациите, представени в състава на НКГУЦЖ, КС на НПОУВ и в съставите на областните координационни групи за УЦЖ	Програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм +“; Бюджет на МОН	- Изпълнение на Работна програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALЕ), одобрена от ЕК; -Изпълнение на Национална програма в изпълнение на Обновената Европейска програма за учене на възрастни; -Идентифициране и предлагане на релевантно съдържание и поддържане на съдържателните рубрики на Платформата EPALЕ на български език; -Осигуряване на условия за увеличаване участието на възрастни във форми за образование и обучение.	Приближаване на EPALЕ до общността за образование и обучение на възрастни в България и мотивирането на тази общност за активно ангажиране с платформата; Подобрен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за учене на възрастни чрез публикуването им EPALЕ и на интернет страницата на националния координатор за учене на възрастни http://lll.mon.bg/ ; Измерване на изменението на обхвата на бенефициентите в съответствие с индикаторите за въздействие, вкл. чрез визуалния инструментариум на НИСУВ: http://lll.mon.bg/system/	Национално ниво (чрез Националната информационна система за учене на възрастни)	м. декември 2023 г.	м. декември 2024 г.	

<p>2.4.4. Проект „Динамика на неравенствата във висшето образование и обучението за възрастни: Сравнителен анализ на социалната справедливост“ – JustEdu – 2020-2024, сайт: https://justedu2020.eu/</p>	<p>ИФС-БАН</p>	<p>Проектът се финансира от Национална програма „Вихрен“. За периода 1.04.2023-1.04.2024г. финансирането е в размер на 264 550 лв.</p>	<p>1) Публикуване на статии в списания и сборници 2) Изнасяне на доклади на национални и международни конференции</p>	<p>- Изграждане на капацитет за анализ на политики в сферата на ученето през целия живот; - Изграждане на капацитет за анализ на данни от международни сравнителни изследвания, свързани с ученето през целия живот.</p>	<p>На национално ниво – анализ на фактори и политики, влияещи върху участието в ученето през целия живот и образованието за възрастни В международен сравнителен план – сравнителен анализ на участието в ученето през целия живот и образованието за възрастни, както и на обуславящите го фактори и политики, в различните европейски страни</p>	<p>1) 2023 2) 2023</p>	<p>1) 2024 2) 2024</p>
<p>2.4.5. Включване на бежанци на възраст 55+ в курсове за изучаване на български език</p>	<p>БЧК</p>	<p>Бюджет на БЧК по проект</p>	<p>Проведени курсове по български език с участници бежанци на възраст 55+</p>	<p>Брой бежанци на възраст 55+, взели участие в курсове на БЧК по български език</p>	<p>София</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>
<p>2.4.6. Провеждане на обучения/курсове за квалификация и преквалификация на всички работници и служители на дружеството, независимо от тяхната възраст.</p>	<p>МТС/„БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД</p>	<p>В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции</p>	<p>Включване в обучение за повишаване на професионалната квалификация, придобиване на нова професионална квалификация и/или правоспособност</p>	<p>Служители над 55 години, преминали обучение за повишаване на квалификацията или преквалификация в Център за професионално обучение при „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД (бр.).</p>	<p>В структурите на предприятието на територията на цялата страна.</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>
<p>2.4.7. Провеждане на обучения/курсове за квалификация и</p>	<p>МТС/Регионална дирекция</p>	<p>В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции</p>	<p>Включване в обучение за повишаване на професионалната</p>	<p>Брой служители, преминали обучение</p>	<p>В структурите на предприятието на</p>	<p>2023 г.</p>	<p>2024 г.</p>

преквалификация на всички служители на ИААА, независимо от тяхната възраст. При необходимост служителите се пренасочват на други работни места	„Автомобил на администрация“ – Русе		квалификация, придобиване на нова професионална квалификация и/или правоспособност		територията на цялата страна		
2.4.8. Насърчаване ученето през целия живот и активни дейности по професионално обучение в ресурс транспорт	МТС/Регионална дирекция „Автомобил на администрация“ – София	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Обучение на служители за повишаване на професионалната квалификация	Брой служители, преминали обучение	В структурите на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
2.4.9. Повишаване на професионалната квалификация и придобиване на нова квалификация за развиване на умения за работа с новите технологии.	МТС/Регионална дирекция „Автомобил на администрация“ – София	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Обучение на служители за повишаване на професионалната квалификация, придобиване на нова професионална такава.	Брой служители, преминали обучение	В структурите на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
2.5. Осигуряване на подкрепа на лицата, които се занимават непрофесионално с полагането на грижи							
III. Приоритет III – Насърчаване на активния живот на възрастните хора в сферата на самостоятелния живот							
3.1. Грижи за здравето и превенция на заболяванията							
3.1.1. Осигуряване на безплатни ваксини срещу сезонен грип и пневмококови инфекции с бюджетни средства в рамките на Националната програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип и на	МЗ, НЗОК	Бюджет на МЗ	Сключени договори между НЗОК и ПРУ и/или УП, и посочения от него търговец на едро с лекарствени продукти за осигуряване и доставяне на ваксини срещу сезонен грип и пневмококови инфекции	Повишена информираност на населението за значимостта и възможностите за профилактика на сезонен грип и пневмококови инфекции Подобряване на здравословното състояние	Национално и регионално ниво	Национално и регионално ниво	Национално и регионално ниво

<p>пневмококовите инфекции при лица на и над 65-годишна възраст 2023 – 2026 г.;</p> <p>Повишаване информираността на лицата от целевата група на Програмата за значимостта и възможностите за профилактика на сезонен грип и пневмококови инфекции чрез имунизация;</p> <p>Повишаване на имунизационния обхват с ваксини срещу сезонен грип и пневмококови инфекции при лицата от целевата група на Програмата;</p> <p>Повишаване информираността на възрастните хора за предпазване от тежко боледуване от COVID-19 и свързана с това хоспитализация чрез ваксиниране;</p> <p>Осигуряване на достъп до ваксини срещу COVID-19.</p>			<p>Проведени информационни кампании</p> <p>Разработени и издадени здравно-информационни материали</p> <p>Проведени имунизации срещу сезонен грип на лица от целевата група през 2023-2026г.</p> <p>Проведени имунизации срещу пневмококи на лицата от целевата група пред 2024-2026г.</p> <p>Проведени информационни кампании</p> <p>Осигурени ваксини срещу COVID-19 за имунизация на възрастни лица</p> <p>Проведени имунизации срещу COVID-19 при възрастни лица</p>	<p>на лицата чрез предпазване от сезонен грип и пневмококови инфекции</p> <p>Повишена информираност на възрастните хора относно ползите от ваксиниране срещу COVID-19</p> <p>Намаляване на тежестта на протичане от COVID-19 при възрастни хора чрез ваксинация</p>			
<p>3.1.2. Модернизиране на системата за спешна медицинска помощ</p>	<p>МЗ</p>	<p>Бюджет на ЕС (Оперативна програма „Региони в растеж 2014-2020)</p>	<p>Брой модернизирани обекти за спешна медицинска помощ</p> <p>Брой закупени съвременни медицински превозни средства - линейки</p>	<p>Подобрено качеството и безопасност при оказване на медицинската помощ и осигурен равнопоставен достъп до качествена медицинска помощ при спешни състояния</p>	<p>Национално ниво, по райони и региони на страната</p>	<p>текущ</p>	<p>текущ</p>

3.1.3. Подпомагане на общопрактикуващи лекари (индивидуални и групови практики) и медицински специалисти, с фокус върху отдалечени и труднодостъпни места	МЗ	Бюджет на ЕС (Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 и Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027)	Брой подкрепени практики на общопрактикуващи лекари	Осигурени и подобвени условия за достъп до медицински услуги	Национално ниво, по райони и региони на страната	2024 г.	2024 г.
3.1.4. Провеждане на информационни кампании и профилактични прегледи чрез мобилни кабинети в отдалечени и труднодостъпни райони	МЗ	Бюджет на ЕС (Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027)	Брой закупени мобилни кабинети Брой извършени профилактични прегледи	Подобрен достъп до медицински услуги в отдалечени и труднодостъпни райони	Национално ниво, по райони и региони на страната	2024 г.	2024 г.
3.1.5. Повишаване на професионалния капацитет на персонала, предоставящ социални и здравни услуги в обичайната за възрастния човек среда, в това число и в областта на психологическата помощ	МЗ, МТСП	Бюджет на ЕС (Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027)	Брой преминали обучение	Подобрена грижа за възрастните хора	Национално ниво, по райони и региони на страната	2023 г.	2024 г.
3.1.6. Въвеждане на стимули за общопрактикуващите лекари (ОПЛ) за обслужване на населени места в отдалечени и труднодостъпни райони и възрастно население	НЗОК	Съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК №РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с №332 от 28.04.2023 г.	Брой заети практики с неблагоприятни условия	Подобвени условия за достъп до медицински услуги	Национално и регионално ниво	текущ	текущ
3.1.7. Във връзка с подобряването на лечебнодиагностичното здравно обслужване на населението и с разширяване на профилактично-превантивното оказване на медицински грижи, НЗОК	НЗОК	Предвидените средства през 2023г. за провеждане на профилактични прегледи на здравноосигурени лица (ЗОЛ) над 18-годишна възраст, както и за лица над 65-годишна възраст и очакваното извършване на	През 2023г. с цел профилактика на социално значими и приоритетни за страната заболявания, НЗОК осигурява провеждане на профилактични прегледи на здравноосигурените лица (ЗОЛ) от общопрактикуващите	С ежегодното провеждане на профилактичните прегледи на здравноосигурени лица над 18-годишна възраст се установява здравословното състояние на гражданите, съответно ранно откриване на	Национално ниво	2023 г.	

<p>акцентира върху дейностите по профилактика на здравноосигурените лица, като заплаща за извършването на профилактични прегледи и изследвания на тези прегледи, на здравноосигурени граждани над 18-годишна възраст, вкл. за поставянето на имунизации. При провеждането на тези прегледи е отделено внимание и на хората преди и след 60-годишна възраст, за да могат да останат не само по-дълго време в добро здраве, но и да бъдат работоспособни на трудовия пазар.</p>		<p>медико-диагностични дейности по повод годишния профилактичен преглед са съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК №РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с №332 от 28.04.2023 г.</p>	<p>лекари (ОПЛ) – веднъж в рамките на календарната година, съгласно приложение №2 на Наредба №8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията и приложения №12/12а „Дейности на ОПЛ по имунопрофилактика, програма „детско здравеопазване”, профилактични прегледи на ЗОЛ над 18 години, формиране на групи от лица с рискови фактори за развитие на заболяване при ЗОЛ над 18 години, профилактични дейности при ЗОЛ над 18 години с рискови фактори за развитие на заболяване и програма „Майчино здравеопазване” съгласно Националния рамков договор 2020-2022г. за медицински дейности (НРД за МД 2020-2022г.)./ НРД за МД 2023-2025г.*</p> <p>За всички възрастни ЗОЛ ежегодно при профилактичния преглед се извършва: снемане на анамнеза, оценка на психичен статус, изследване остротата на зрението, измерване на артериалното налягане, електрокардиограма, изследване на урина с тест-ленти в кабинет за: - Протеин - Глюкоза - Кетонни тела - Уробилиноген/билирубин - рН, изчисляване индекс на телесна</p>	<p>заболявания, както и своевременното им лечение</p>			
---	--	---	---	---	--	--	--

			<p>маса. Определяне на кръвна захар на гладно в лаборатория се извършва при наличие на риск по FINDRISK ≥ 12.</p> <p>При ЗОЛ над 65 години се изследват:</p> <p>пълна кръвна картина (ПКК) - ежегодно за календарна година,</p> <p>триглицериди – един път на 5 години,</p> <p>Общ холестерол, HDL за лица без сърдечно-съдови заболявания, захарен диабет, ХБН - един път на 5 години,</p> <p>LDL-холестерол (за лица със сърдечносъдови заболявания, захарен диабет, ХБН) - един път на 5 години.</p> <p>При жени от 50 до 69 години се извършва изследването „Мамография на млечни жлези“ – веднъж на 2 години.</p> <p>При мъже ≥ 50 години се изследва PSA – общ и свободен - веднъж на 2 години.</p> <p>При мъже ≥ 40 години и жени ≥ 50 години се изследва:</p> <p>триглицериди – един път на 5 години,</p> <p>общ холестерол и HDL-холестерол и оценка на СС риск по SCORE системата за лица без сърдечно-съдови заболявания, захарен диабет, ХБН - един път на 5 години,</p> <p>LDL-холестерол (за лица със сърдечносъдови заболявания, захарен диабет, ХБН, при които не се извършва оценка на СС</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>риск по SCORE системата и не е изследван в рамките на диспансерното наблюдение) - един път на 5 години.</p> <p>При жени от 30 до 40 години се извършва изследване на „Онкопрофилактична цитонамазка“ – ежегодно, а след две негативни цитонамазки – веднъж на 3 години.</p> <p>За жени от 30 до 50 години – „Ехографско изследване на млечните жлези“ - веднъж на две години.</p> <p>За жени ≥ 30 години – „Мануално изследване на млечни жлези“ - ежегодно.</p> <p>От 20 до 65 (жени и мъже) се изследват:</p> <p>ПКК, АСАТ, АЛАТ, креатинин, урина, пикочна киселина – веднъж на 5 години;</p> <p>Определяне на повърхностен антиген на хепатит В (HBs Ag) с бърз тест, определяне на антитела срещу хепатит С (anti-НСV) с бърз тест – на 40, 45, 50, 55 и 60 години.</p> <p>При провеждането на профилактичните прегледи ОПЛ формира следните групи от лица с рискови фактори за развитие на заболяване: лица с рискови фактори за развитие на сърдечно-съдови заболявания, лица с рискови фактори за развитие на захарен диабет тип 2, лица с рискови фактори за развитие на злокачествени</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>новообразувания на шийката на матката, лица с рискови фактори за развитие на злокачествени новообразувания на млечната жлеза, лица с рискови фактори за развитие на злокачествени новообразувания на ректосигмоидалната област, лица с рискови фактори за развитие на злокачествено новообразувание на простатата, лица с рисков фактор затлъстяване, лица с рисков фактор тютюнопушене. За формиране на групите от лица с рискови фактори за развитие на заболяване, ОПЛ попълва „Карта за оценка на рисковите фактори за развитие на заболяване“, включена в медицинския софтуер на лекаря, осъществил прегледа, изготвена по образец съгласно приложение №4 към Наредба №8 от 03.11.2016г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията.</p> <p>На ЗОЛ, включени в групите от лица с рискови фактори за развитие на заболяване, ОПЛ при необходимост провежда консултация със специалист и назначава допълнителни медико-диагностични изследвания. Профилактична дейност на възрастни здравноосигурени лица с рискови фактори за развитие на заболяване се извършва и от</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

			<p>лекари със специалност „Кардиология“, „Ендокринология и болести на обмяната“, „Акушерство и гинекология“, „Хирургия“ и „Урология“, съгл. Приложение №5 на Наредба №8 от 2016 г. и приложение №14/14а „Дейности на лекаря специалист по „Педиатрия“ по програма „Детско здравеопазване“, на лекаря специалист по „Акушерство и гинекология“ по програма „Майчино здравеопазване“ и на лекаря специалист по профилактика на ЗОЛ над 18 години с рискови фактори за развитие на заболяване“ съгласно НРД 2020-2022г. за МД. НРД 2023-2025 г. за МД*.</p>				
<p>3.1.8. НЗОК финансира задължителни имунизации и реимунизации и по национални програми чрез трансфер на средства от Министерството на здравеопазването. Имунизациите и реимунизациите се извършват от изпълнителите на първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП) на лица, вписани в регистрите им, от целеви групи, определени в програмите. Освен задължителните</p>	НЗОК	<p>Сумите по Националната програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип се заплащат с трансферни средства от Министерството на здравеопазването. Във връзка с програмата през 2023 г. е определено 25% обхващане на лицата от целевата група на и над 65-годишна възраст, или прилагане на 370 544 броя ваксини на стойност 9 711 965 лв.</p>	<p>Ежегодно грипните епидемии причиняват сериозен здравен, икономически и социален проблем, поради голямата заболяемост, тежки усложнения и смъртност, особено за уязвимите групи от населението – деца, възрастни хора и лица с определени хронични заболявания. За намаляване на тежкото протичане и усложненията от грипа, и в изпълнение на Националната програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип, НЗОК заплаща профилактични ваксини срещу</p>	<p>Предпазване на уязвимите групи лица от населението от тежки усложнения и смъртност вследствие на заболявания</p>	Национално ниво	2023 г.	

<p>реимунизации против дифтерия и тетанус, НЗОК заплаща и препоръчителни имунизации, при спазване на изискванията, установени в Наредба №15 от 2005 г. за имунизациите в Република България.</p>		<p>Всяка година целта на програмата е да се повишава обхватът на лицата от целевата група – през 2023 г. да се увеличи. Съответно броят на грипните ваксини в дози е планиран също да се увеличава, както следва: през 2024 г. грипните ваксини в дози нарастват на 400 188 бр. за 10 488 924 лв.; през 2025 г. – на 444 653 бр. за 11 654 354 лв. и през 2026 г. – на 518 762 бр. за 13 596 749 лева.</p>	<p>сезонния грип за лица на и над 65 годишна възраст.</p>				
<p>3.1.9. Заболеваемостта от хронични незаразни болести се увеличава с напредването на възрастта. Тези заболявания често водят до инвалидизация, която влошава качеството на живота на възрастните хора, а също и са причина за висока преждевременна смъртност. НЗОК осигурява прегледи по диспансерно наблюдение на ЗОЛ с едно и повече заболявания, извършени от изпълнител на ПИМП, първични специализирани прегледи и специализиран преглед по диспансерно наблюдение, извършени от изпълнител на СИМП, както и необходимите</p>	<p>НЗОК</p>	<p>Предвидените средства през 2023г. за прегледи по диспансерно наблюдение на здравноосигурени лица с едно или с повече заболявания, извършени от изпълнители на първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП), от изпълнители на специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП), както и средствата за извършване на медико-диагностични дейности (МДД) по повод диспансерно наблюдение са съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК № РД-НС-04-24 от</p>	<p>Диспансерното наблюдение в извънболничната помощ се осъществява по Приложение №8/8а „Пакет дейности и изследвания на ЗОЛ по МКБ, диспансеризирани от ОПЛ“ и по Приложение №13/13а „Пакет дейности и изследвания на ЗОЛ по МКБ, диспансеризирани от лекар специалист“, съгласно НРД за МД 2020-2022 г./НРД за МД 2023-2025г.*</p>	<p>Подобряване на достъпа до продуктите и услугите. Провеждането на дейностите по диспансеризация при заболявания осигурява качествен и достоен живот на пациентите със заболявания</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023 г.</p>	

<p>високоспециализирани дейности. Едно диспансеризирано лице със заболявания, класифицирани в един клас, но с различни МКБ кодове, за едни от които подлежи на диспансерно наблюдение при ОПЛ, а за други – при лекар специалист, диспансерно се наблюдава за всички заболявания изцяло от личния си лекар.</p>		<p>20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с № 332 от 28.04.2023 г. Диспансерното наблюдение засяга основно лицата над 65 годишна възраст, като за прегледи по диспансерно наблюдение на ЗОЛ с едно, две и с повече от две заболявания, извършвани от изпълнители на ПИМП, изпълнители на СИМП. Предвидените средства за диспансерно наблюдение на лица над 65 годишна възраст и МДД по повод диспансерно наблюдение за лицата над 65-годишна възраст през 2023г. са съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023г., приет с Решение на НС на НЗОК №РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с №332 от 28.04.2023 г.</p>					
<p>3.1.10. Дентално здраве</p>	<p>НЗОК</p>	<p>Предвидените средства през 2023г. за дентални дейности са съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023г., приет с Решение на НС на НЗОК №РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с №332 от 28.04.2023 г.,</p>	<p>С цел подобряване на денталното здраве и качеството на живот на ЗОЛ и в частност на възрастните хора</p>	<p>В пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК за дентална извънболнична медицинска помощ, са включени дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст с горна и/или долна цяла</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2023г.</p>	

		като това включва и дейностите по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст на здравноосигурени лица.		плакова зъбна протеза, в т.ч. и контролни прегледи за период от 4 години , без възрастово ограничение.			
3.1.11. Проект „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“	БЧК, МЗ и МТСП	Общ бюджет: 3 477 000 евро от ФМ на ЕИП 2014-2021 и 386 333 евро собствен финансов принос, разпределен поравно между БЧК, МЗ и МТСП Бюджет за 2023 – 1 800 хил. лв.	А) Брой потребители на услугите – 550 души; Б) Брой работни места, създадени в целевите общини (медицински сестри и домашни помощници) – 80; В) Брой подкрепени центрове „Домашни грижи“ за възрастни хора – 7; Г) Създаден Контролно-комуникационен център в гр. Враца за нуждите на услугите телеасистенция и телекеър, предоставяни в областите Враца, Видин и Монтана; Д) Създаден обучен екип в Контролно-комуникационния център за проследяване на физиологични показатели и предприемане на навременна реакция в зависимост от конкретната ситуация в дома на потребителя – общо 5 души с медицинско образование.	А) Създадена заетост в областта на интегрираните здравно-социални услуги в райони със затруднено социално-икономическо развитие; Б) Подобрен достъп до професионални здравни грижи и социални услуги за лица над 50-год. възраст с хронични заболявания и трайни увреждания в 7 общини – Враца, Оряхово, Бяла Слатина, Криводол, Видин, Монтана и Белоградчик, вкл. и самотно живеещи в малки и отдалечени населени места; В) Предоставяне на иновативни услуги телеасистенция/телекеър – дистанционен мониторинг на здравословния и психосоциален статус на потребителите с капацитет 500 души. Същност на услугите - измерване и проследяване в реално време на физиологични показатели като пулс, сатурация, температура,	Национално ниво 1. Утвърждаване на услугата „домашни грижи“ като форма на интегрирано предоставяне на здравни грижи и социални услуги на възрастни хора в домашна среда; 2. Създаване на предпоставки за изработване на протоколи за реакция, стандарти и проект на нормативна уредба за услугите телеасистенция и телекеър. Регионално ниво 1. Създаден достъп на уязвими и самотно-живеещи хора с хронични заболявания и трайни	2023 г.	

				<p>кръвно налягане, ЕКГ, позиция на тялото, възможност за сигнализиране при възникване на спешна ситуация в дома на потребителя.</p>	<p>увреждания от 7 общини в страната до професионални здравно-социални грижи - Враца, Оряхово, Криводол и Бяла Слатина, Видин, Белоградчик и Монтана.</p> <p>2. Създадени възможности за професионално обучение и заетост на хора с ниско образование и дълготрайно безработни, вкл. представители на ромската общност в сферата на здравно-социалните услуги.</p> <p>3. Изграждане на координирана система за реакция на местно ниво с участието на Центровете „Домашни грижи“, спешна помощ, лечебни заведения и други организации за социално подпомагане.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

3.1.12. Предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда на възрастни хора над 65 г. с хронични заболявания и трайни увреждания	БЧК	Собствени средства на БЧК, общински бюджет на Община Варна – общо 440 000 лева	А) Предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги на възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания в домашна среда; Б) Създадени мултидисциплинарни екипи от медицински сестри и домашни помощници за предоставяне на интегрирани здравно-социални грижи.	А) Подобен здравословен и психо-социален статус на над 120 възрастни и болни хора в 2 общини на страната – София и Варна	А. Национално ниво 1. Предоставяне на лицензирани интегрирани здравно-социални услуги в дома Б. Регионално ниво Създаден достъп на уязвими и самотно живеещи възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания до професионални здравно-социални грижи, предоставяни от Центрове „Домашни грижи” на БЧК –София и Варна	2023 г.	2024 г.
3.1.13. Осигуряване право на безплатни пътувания за цялата железопътна мрежа, включително и за пенсионирани от системата на ДП НКЖИ	МТС/ДП НКЖИ	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Предоставяне на документи за безплатно пътуване по железопътната мрежа	Брой издадени карти и билети	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
3.1.14. Информирание на гражданите за здравословно хранене на възрастните хора	Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ)	Бюджет на БАБХ	Информирание на гражданите за организиране на безплатни обществени трапезарии. Извършване на контрол за безопасност и качество на храните, раздавани на нуждаещите се граждани	Подобряване на информираността на всички граждани, в т.ч. и на възрастните хора за безплатен достъп до храна.	Национално ниво	2023 г.	2024 г.

			(предимно през есенно-зимния период).	Брой публикувани материали в сайта на БАБХ.			
3.1.15. Информирание на обществеността, отправяне на препоръки чрез електронната страница на БАБХ за повишаване на познанията за качеството и безопасността на храните и начина на хранене на възрастните хора	БАБХ	Бюджет на БАБХ	Информирание на обществеността и отправяне на препоръки за повишаване на познанията за качеството и безопасността на храните и начина на хранене на възрастните хора за избягване на неблагоприятните фактори свързани с храната и храненето и влияещи отрицателно на човешкото здраве.	Подобряване на информираността на обществеността, в т.ч. и на възрастните хора. Брой публикации в сайта на БАБХ. Брой предоставени статии и информация с препоръки за гражданите.	Национално и регионално ниво	2023 г.	2024 г.
3.2. Подобряване на условията на живот							
3.2.1. Осигуряване на месечна социална подкрепа на възрастни хора, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизненни потребности чрез предоставянето на месечна социална помощ	АСП	В рамките на утвърдения бюджет за съответната година	Осигурена месечна подкрепа за социално включване на възрастни лица, които получават социални помощи	Повишаване броя на предоставените месечни социални помощи на възрастни хора, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизненни потребности	Подобрено качество на живот на възрастни хора с ниски доходи на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
3.2.2. Осигуряване на целева социална защита през отоплителния сезон на възрастни хора с ниски доходи, чрез предоставянето на целеви помощи за отопление	АСП	В рамките на утвърдения бюджет за съответната година	Осигурена целева социална защита през отоплителния на сезон	Повишаване броя на предоставените целеви помощи за отопление на възрастни хора с ниски доходи, отчитайки степента на риска от невъзможност за покриване на разходите за отопление	Подобрено качество на живот на възрастни хора с ниски доходи на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.

3.2.2.1. Осигуряване на социална защита, чрез месечна целева помощ за на общински жилища за лица над 70-годишна възраст живеещи сами	АСП	В рамките на утвърдения бюджет за съответната година	Осигурена месечна целева подкрепа за социално включване на самотни стари хора, които получават целева социална помощ за наем на общинско жилище	Повишаване броя на предоставените месечни социални помощи на възрастни хора, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности	Подобрено качество на живот на възрастни хора с ниски доходи на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
3.2.3 Преодоляване на идентифицирани лишения от храна и основни хигиенни материали за осигуряване на нормални условия за живот на възрастните хора	АСП	Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027г., Финансирана от ЕСФ+	Осигурено подпомагане с храни и основна материална подкрепа на възрастни хора, чрез предоставяне на пакети хранителни продукти, хигиенни материали и топъл обяд и при необходимост насочване към подходящи интегрирани социални и здравни услуги <ul style="list-style-type: none"> • Брой на крайните получатели, получаващи подпомагане с хранителни продукти 	Намаляване броя на живеещите в бедност възрастни хора чрез удовлетворяването на базови/екзистенциални нужди и първата стъпка към предприемане на комплексни и устойчиви мерки за социално включване	Подобрено качество на живот на възрастни хора, живеещи в най-висока степен на бедност и социална изолация на територията на цялата страна	2023 г.	2024 г.
3.2.4. Осъществяване на превантивна програма „Сигурност – стари хора“	МВР - ГДНП	Бюджет на МВР	Мерки за превенция на лица над 60-годишна възраст в следните насоки: <ul style="list-style-type: none"> - Начини за безопасно поведение и недопускане на престъпни посегателства – избягване на рискови ситуации и опасни места, надеждно съхраняване на пари и вещи, подбор на лицата, с които се общува, лично познаване на полицейските и младши полицейските инспектори; - Начини на действие при опасност от конкретно престъпно посегателство 	Запознаване на възрастните хора с начините и възможните сценарии за извършване на различни видове престъпления	гр. Пловдив и гр. Търговище	2023 г.	2024 г.

			(отправени по телефона заплахи, телефонни измами, опити за проникване в домовете, присъствие на непознати лица около жилищата и други); - Препоръки и обучения за реагиране при извършено престъпление. В програмата ще се включат мерки за повишаване на прозрачността на работата на полицията и сближаване на населението; поддържане на контакти с уязвимите лица; взаимодействие с читалищата, пенсионерските клубове, домовете за възрастни хора и други; стимулиране на доброволчеството и ангажиране на населението с превантивни инициативи за намаляване и ограничаване на престъпленията срещу личността и имуществото на възрастните хора.				
3.2.5. Мерки за ограничаване на измамите и посегателствата над възрастни и самотно живеещи хора	МВР - ГДНП	Бюджет на МВР	Провеждане на активни разяснителни мероприятия в малки и отдалечени населени места; осъществяване на информационни кампании за превенция на телефонните измами сред възрастни и самотни хора.		Национално ниво	2023 г.	2024 г.
3.3. Подобряване на достъпността на транспорта							
3.3.1. Осигуряване на достъпни цени и транспортни услуги, съобразени с	МТС/Регионална дирекция „Автомобил	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Осигуряване на намалени или безплатни пътувания за цялата автобусна мрежа	Брой издадени карти и билети	В структурите на предприятието на територията на цялата страна.	2023 г.	2024 г.

възможностите на възрастните хора	на администрация“ – София						
3.4. Насърчаване на предлагането на стоки и услуги, адаптирани спрямо нуждите на възрастните хора							
3.5. Максимална степен на самостоятелност при дългосрочната грижа							
3.5.1 Реформиране на Домовете за стари хора	Общини, АСП	ПВУ	Реформирани Домове за стари хора в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст	Брой реформирани Домове за стари хора	На територията на общините в Република България	2023 г.	2024 г.
3.5.2. Предоставяне на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ за по реда на Закона за социалните услуги (ЗСУ)	Общини, АСП	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	Предоставяне на подкрепа на лицата в домашна среда – капацитетът на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ е увеличен в 20 общини с общо 546 места (към 31.12.2022 г.). Брой подкрепени лица през 2022 г. - 16 545	Осигуряване на възможност за социално включване и подобряване на качеството на живот на нуждаещите се лица в домашна среда чрез предоставяне на асистентска подкрепа. Брой подкрепени лица	На територията на общините в Република България	2023 г.	2024 г.
3.5.3 Достъпна подкрепа чрез предоставяне на механизма лична помощ на лица с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ и деца с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност без	АСП, НОИ и общини	Средства от държавния бюджет	Осигурена асистентска подкрепа в домашна среда на възрастни хора с трайни увреждания и деца с трайни увреждания	Повишен брой на обхванатите от механизма лична помощ възрастни хора с трайни увреждания и деца с трайни увреждания	Подобрено качеството на живот на възрастни хора с трайни увреждания и деца с трайни увреждания	2023 г.	2024 г.

определена чужда помощ - осигуряване на асистентска подкрепа в домашна среда за извършване на дейности от личен, домашен или социален характер и за преодоляване на бариерите на функционалните ограничения на хората с увреждания.							
3.5.4. НЗОК заплаща дейностите за комплексно диспансерно /амбулаторно/ наблюдение на пациенти с психични и кожно-венерически заболявания, договорената и извършена дейност от изпълнители на болнична медицинска помощ (БМП) в центрове за психично здраве и в центрове за кожно-венерически заболявания.	НЗОК	Съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК № РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с № 332 от 28.04.2023 г.	Комплексното диспансерно (амбулаторно) наблюдение на пациенти с кожно-венерически заболявания и с психични заболявания се осъществява в съответствие с Наредба № 8 от 3 ноември 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията и наредбата по чл.45, ал.2 от Закона за здравното осигуряване, т.е. на Наредба № 9 от 10 декември 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, издадени от министъра на здравеопазването.		Национално ниво	2023 г.	
3.5.5. Физиотерапия и рехабилитация в извънболничната и в болничната медицинска помощ 3.5.5.1. В извънболничната помощ пакет „Физикална и	НЗОК	За физиотерапия, извършвана от лекари от СИМП, за високоспециализирани дейности, изпълнявани от лекар специалист по физиотерапия предвидените средства	В извънболничната медицинска помощ необходимостта от рехабилитационни мероприятия за здравноосигурените лица се установява от лекар специалист и/или от общопрактикуващия	Извършването на рехабилитационни мероприятия спомага за постигане на максимален терапевтичен ефект и превенция на по-нататъшни увреждания на здравословното състояние	Национално ниво	2023 г.	

<p>рехабилитационна медицина“, извършена от изпълнител на специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП), включва общо медицински и специализирани медицински дейности – лечение с физикални фактори и кинезитерапевтични техники. Специализираната извънболнична медицинска помощ по пакет „Физикална и рехабилитационна медицина“ се заплаща за физиотерапевтичен курс на лечение на определено заболяване - комплексно лечение, включващо преглед от лекар специалист с оценка на обективното състояние на пациента, назначен общ брой процедури до 20 в курс от група 1 и/или 2, или 3 по преценка на лекаря специалист, промените на лечението за дадено лице, както и заключителен преглед с оценка на резултатите от проведеното лечение.</p> <p>3.5.5.2. Физиотерапия и рехабилитация и в</p>		<p>през 2023 г. за лица над 65-годишна възраст са съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК №РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с №332 от 28.04.2023 г.</p>	<p>(личния) лекар, като лечението се извършва по предписание от лекаря специалист по „Физикална и рехабилитационна медицина“ физиотерапевтичен курс на лечение. Това е от съществено значение и за хората след претърпяно заболяване или хирургическа интервенция, с цел постигане на максимален терапевтичен ефект и превенция на по-нататъшни увреждания.</p> <p>Чрез клиничните пътеки (КП) за физикална медицина и</p>	<p>на хора, претърпели заболяване или хирургическа интервенция</p>			
---	--	--	--	--	--	--	--

<p>болничната медицинска помощ</p> <p>През 2020 г. най-голям брой договори НЗОК е сключила за следните дейности, свързани с физикална и рехабилитационна медицина по КП №263 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на периферната нервна система“ - 141, по КП 265 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на опорно-двигателния апарат“ – 139 договора, КП №262 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на централната нервна система“ – 130 договора; КП 261 „Физикална терапия и рехабилитация при първични мускулни увреждания и спинална мускулна атрофия“ – 94 договора; КП №259 „Физикална терапия и рехабилитация при родова травма на периферна нервна система“ - 89 договора; КП №260 „Физикална терапия и рехабилитация при детска церебрална парализа“ - 83 договора.</p>		<p>За физиотерапия и рехабилитация в болничната медицинска помощ са предвидени средства съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК № РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с №332 от 28.04.2023г.</p> <p>Очакваните разходи през 2023г. по клинични пътеки за физикална терапия и рехабилитация в болничната медицинска помощ:</p> <p>КП №263 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на периферна нервна система“ (тук влизат заболявания като дископатия, дискова херния, радикулит, възпалителни полиневропатии, изразен двигателен дефицит, сколиоза) ,</p> <p>КП №265 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на опорно-двигателен апарат“;</p> <p>КП №262 „Физикална терапия и рехабилитация на болести на централна нервна система“ (по нея могат да бъдат насочени пациенти с последици от мозъчно съдова болест,</p>	<p>рехабилитация се постига по-добро идентифициране и контрол на хроничните заболявания.</p>	<p>Насоченост към намаляване на инвалидизацията и повишаване на възможността хората да останат икономически активни, има физикалната медицина и рехабилитация. За целта е постигната оптимална договореност между НЗОК и лечебните заведения (ЛЗ) в частта „Физикална медицина и рехабилитация“.</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>последници от мозъчен инфаркт, последници от инсулт, неуточнен като кръвоизлив или инфаркт на мозъка, болест на Parkinson, множествена склероза, изразени моно-, хеми-, квадри-, парапарези/парализи; изразен дискоординационен синдром; изразен паркинсонов синдром),</p> <p>КП №254 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след острия стадий на исхемичен и хеморагичен мозъчен инсулт с остатъчни проблеми за здравето“,</p> <p>КП №255 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след инфаркт на миокарда и след сърдечни интервенции“,</p> <p>КП №256 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност с остатъчни проблеми за здравето“ са съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК №РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

		съвет с №332 от 28.04.2023г.					
3.5.6. НЗОК заплаща дейности за палиативни грижи за болни с онкологични заболявания.	НЗОК	Броят на болните, които се планира евентуално да бъдат приети по КП №253 „Палиативни грижи за болни с онкологични заболявания“ през 2023г., както и предвидените средства за палиативни грижи през 2023г. са съгласно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2023 г., приет с Решение на НС на НЗОК №РД-НС-04-24 от 20.04.2023 г. и с Решение на Министерски съвет с №332 от 28.04.2023г.	Комплексното лечение по клинична пътека №253 включва интегрирана грижа, поради което се осигурява по договор с хоспис.	Оптимизиране на грижите	Национално ниво	2023 г.	
3.5.7. Проект „Колко са социални социалните държави в старееща Европа? Типологизация и развитие според дългосрочната грижа“ (2020–2023) – ръководител доц. д-р Стоянка Черкезова	ИИНЧ-БАН	В рамките на бюджетите на съответните отговорни институции	б) Класифициране на 13 страни в Европа Публикация в научно издание.	б) Някои предложения за политиките в България за дългосрочна грижа	а) Национално ниво	2023 г.	-

IV. Приоритет IV – Създаване на капацитет и благоприятна среда за активен живот на възрастните хора на национално и на регионално ниво

4.1. Укрепване на капацитета на институциите, изпълняващи политики за възрастните хора

1) Международен изследователски проект „Изследване на здравето, стареенето и пенсионирането в Европа“ (SHARE) и 2) Национален проект „SHARE ERIC България“, инфраструктурен обект на	ИФС - БАН	1) Набирането и обработката на данните от 9-та вълна се финансира от Европейската комисия и се съфинансира от НПКНИ, вкл. провеждането на допълнителен SHARE	Подготовка на анализи и доклади. Публикуване на статии в списания и сборници; Изнасяне на доклади на национални и международни конференции.	1.Повишаване на институционалния капацитет относно работа с данни от SHARE за политики, основани на знанието. 2. Анализ на процесите на стареене, качеството на живот, здравето, трудовия	На национално ниво – анализ на стареенето, трудовия живот и пенсионирането на хората на 50 и повече години в България. Анализ на влиянието на	1) 2023 г. 2) 2023 г.	1) 2024 г. 2) 2024 г.
---	-----------	--	---	--	---	--------------------------	--------------------------

НПКНИ		COVID CATI-2 модул. 2) Проектът се финансира в рамките на Национална пътна карта за научна инфраструктура, МОН. Няма получено финансиране по линия на НПКНИ за 2023 г. Работи се с отпуснатите средства за 2022 г., които са били на стойност 186 450 лв.		живот и пенсионирането. Анализи на нагласи и справяне с пандемията за хората на 50 и повече години в рамките на SHARE COVID CATI 1 и 2.	пандемията върху хората на 50 и повече години. В международен сравнителен план – съпоставка на условията на живот, здравето, стареенето и пенсионирането между България и всички държави от ЕС. Сравнителен анализ на справяне с пандемията за хората на 50 и повече години.		
4.2. Укрепване на капацитета на заинтересованите страни по отношение на политиките за възрастни хора							
4.3. Непрекъснато актуализиране на политиките за възрастните хора на местно, областно и национално ниво							
4.3.1. Осигуряване на условия и възможности за хора от различни групи на населението да бъдат физически активни и да практикуват физически упражнения, спорт и спортно-туристическа дейност, както и за изява, развитие и реализиране на лични спортни резултати, чрез участие в тренировъчна и състезателна дейност: 1. Изпълнение на проект от „Българска мастърс федерация“ (БМФ)	ММС	От бюджет на ММС -110 000 лева (сумата включва и прояви от	1. Изпълнение на проект от „Българска мастърс федерация“ (БМФ)	1.Провеждане на 18 спортни прояви от Държавния спортен на	1. ДСК – постигане на национален обхват с участието на 27 спортни	01.01-31.12.2023 г.	01.01-31.12.2024 г.

2. Изпълнение на проект от „Българска федерация спорт за всички“ (БФСВ)		<p>международния спортен календар на федерацията)</p> <p>От бюджета на ММС</p> <p>-32 400 лева (сумата е определена като 40% от общата стойност на масовите спортни прояви + сумата определена за трите спортни прояви за хора от трета възраст от проекта на федерацията, включваща хора на възраст над 45 + години до 80 години)</p>	<p>2. Изпълнение на проект от „Българска федерация спорт за всички“ (БФСВ), организиране на масови спортни прояви, предназначени за широк кръг от хора без ограничения във възрастта, пол, социален и здравен статус и степен на физическа подготовка. Проявите са насочени към всички желаещи да практикуват различни видове спорт. Проектът обхваща спортните събития, посветени на Световен ден на предизвикателството, Световен ден на ходенето, Зимно предизвикателство, както и спортни прояви за възрастни хора над 60 години.</p>	<p>федерацията (ДСК), с общо 2420 участници</p> <p>1.Провеждане на 3 (три) спортни прояви от Държавния спортен календар на федерацията (ДСК) за хора от третата възраст, с общ брой 300 участници</p> <p>2. Провеждане на 3 (три) масови спортни прояви, с общо 30 000 участници</p>	<p>клуба (СК), членове на БМФ, както и 178 СК членове на спортни федерации (БСФ) по 15 вида спорт, с териториален обхват в 14 населени места</p> <p>1. ДСК – постигане на национален обхват с участието на по 5/7 СК, членове на БФСВ в 3 населени места</p> <p>2. Организиране на масови спортни прояви в различни общини в страната, с участието на 26 СК, членове на БФСВ, както и 50 СК, членове на спортни федерации (БСФ) и др. в 18 населени места</p>	<p>01.01-31.12.2023 г.</p> <p>01.01-31.12.2023 г.</p>	<p>01.01-31.12.2024 г.</p> <p>01.01-31.12.2024 г.</p>
4.4. Подобряване на нагласите спрямо възрастните хора и комуникация срещу дискриминация							
4.5. Подобряване на системата за мониторинг и координация							
4.6. Популяризиране на стратегията, комуникация и насърчаване на социалните партньори на национално и местно ниво да се включат с мерки за активен живот на възрастните хора							